

*Добри педагогически практики
Good Educational Practices*

БИЗНЕС ОБУЧЕНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

**Красимира Костова
Петя Драгоданова**

Обединено детско заведение „Знаме на мира“ – Враца

Модернизацията на обществото при интегрирането на страната ни в Европа е свързана и с образованието ни – приоритетна обществена задача. Съвременното предучилищно възпитание не остава изолирано в процеса на усъвършенстване на обществото. Развитието на предучилищната педагогика е в посока ново качество на образователния процес. Това може да се постигне чрез алтернативни педагогически технологии за развитие на детската личност, която в образованието може да реализира своя потенциал и да води щастлив и ползотворен живот. Икономическото образование в условията на детските градини е сравнително нова съдържателна линия, наложена от съвременното развитие на обществото. Представите за икономически понятия и взаимоотношения са не само възможни, но и препоръчителни в предучилищна възраст.

„Джуниър Ачийвмънт“ е неправителствена организация, чиято цел е да образова и вдъхновява младите хора да ценят свободната инициатива, бизнеса, за да подобрят качеството на своя живот.

През 1997 г. „Джуниър Ачийвмънт“ е официално регистрирана в България. За свое предизвикателство и цел си е поставила насърчаване на свободната инициатива и предприемачеството в учебните заведения, за да се изградят способни бизнес лидери в България. Програмите за началния курс показват на учениците връзката и значението на образованието с бъдещата им трудова дейност чрез последователни и съгласувани помежду си учебни програми по икономика и бизнес. Чрез разнообразни практически дейности, водени от учителя, децата разбират по-добре връзката между това, което се изучава в училище и успешното си бъдещо участие в стопанския живот на страната. Програмите „Ние“ и „Нашето семейство“, по които работим, са предназначени за деца от детската градина. Те са изградени върху основни понятия, подходящи за възрастта:

- Индивид – изгражда личностни качества (себепознаване, поемане на отговорност, сътрудничество с другите и определяне на лични цели);
- Работник – научава каква е стойността и важността на определен труд и видовете труд;
- Потребител – решава как да се разпределят оскъдните ресурси.

Програмите развиват тези понятия от непосредствената конкретна среда и подготвят децата за усвояване на по-сложни понятия и бизнес умения в живота.

Всяка програма включва по пет последователни дейности. В „Нашето семейство“ те са: „Нашето семейство“, „Нуждите и желанията на нашето семейство“, „Професиите в нашето семейство“, „Да открием на картата“, „Да платим за нашите нужди и желания“. Тази програма предоставя практическа информация, свързана със семейството, неговите членове и взаимозависимостта между тях.

В програмата „Ние“ темите са: „Румен отива на село“, „Ани и панаирът“, „Явор и зеленчуковата градина“, „Неда купува подарък“, „Дани и новата площадка за игра“.

Темите, които представяме, са: „Нуждите и желанията на нашето семейство“ и „Неда купува подарък“.

Основни цели са:

- Осъзнаване необходимостта от съвместното разпределяне на семейния бюджет;
- Обясняване разликите между нужди и желания;
- Да се запознаят децата с парите, като се постави акцент върху печеленето и спестяването на пари;
- Разбиране защо е важно да се спестяват пари.
- За тяхното осъществяване поставяме следните задачи:
- Децата да разберат основните нужди на хората:
 - храна;
 - облекло;
 - подслон.
- Децата да осъзнаят, че първо се отделят средства за нуждите, а след това за желанията;
- Децата да намерят начини как сами могат да печелят пари;
- Децата да разберат колко е важно хората да спестяват пари, когато искат да си купят нещо.

За реализиране на поставените цели и задачи използваме следните методи, похвати и средства:

- фронтален метод;
- работа в малки групи;
- разговор;
- беседа;
- дискусия;
- вземане на решения;
- показ;
- материали за работа;
- постери.

Деца вече са работили по тема „Нашето семейство“. Имат представи за същността на понятието семейство – група от хора, които живеят заедно. Те са различни по своята големина, възраст и семейни връзки. Всички в семейството работят заедно и си помагат. В дейността са изработили колажи на своите семейства и рисунки за отговорностите на всеки член в домакинството.

Темата „Нуждите и желанията на нашето семейство“ се развива в посока разясняване какво е нужда – нещо, без което семействата не могат. Удовлетворяват се три основни нужди:

- храна – това, с което се храним, за да сме здрави;
- облекло – пази ни от времето;
- подслон – пази ни и ни дава място за живот;

Чрез разговор-беседа децата разбират, че желанието е нещо, което семействата искат да имат, но могат и без него. Дискутирайки проблема, децата стигат до мнение, че семейството купува нещата, които желае, след като е купило нещата, от които се нуждае. Следващата стъпка за уточняване представите за „Нужди и желания“ е работа върху работен лист. Децата оцветяват с червен цвят нуждите и със син цвят – желанията. Дейността продължава в работа по групи. Те се формират чрез предметни картини – нужди (храна, облекло) и желания (играчки). Всяка група изработва постер, като спазва условието:

- Храните да се разделят на храни за ежедневна употреба и храни, които не се използват често заради здравословно хранене;
- Облекло за ежедневна употреба и официално или специално;
- Желания – играчки с различна стойност, от книжката до къщата на куклата Барби.

Говорител на всяка група представя постера пред останалите деца.

Чрез ролева игра децата разиграват роли в семейството. Всеки член на семейството си избира нужда или желание. Договарят се кои от нуждите са от първостепенно значение и трябва да бъдат задоволени и има ли възможност за удовлетворяване на някое желание. Представите на децата за нужди и желания се доуточняват чрез дейност в природния кът. Предлагаме семена от различни растения, използвани от хората за храна (фасул, грах, леща, царевица, пшеница) и семена и луковици на цветя. Обследвайки различните семена, децата се разделят на групи според предназначението на семената и луковиците, които ще засаждат. Дава се възможност на децата да разкажат, защо е необходимо да се грижим еднакво добре и за двете растения.

Чрез темата „Неда купува подарък“ децата се запознават с историята на едно момиче, което трябва да събере пари за подарък на своята приятелка и разбират колко е важно хората да спестяват пари, когато искат да си купят нещо. Децата разбират как:

- Неда печели пари, като върши различни домакински дейности въщи.
- Неда спестява в касичка спечелените пари и купува подарък за своята приятелка.

Върху работен лист всяко дете избира подарък, който може да купи, като спазва следните условия:

- за всеки подарък се изисква точно определена сума, която те трябва да изрежат и да залепят на съответното място.

Представите на децата за печелене и спестяване на пари се доуточняват чрез различни дейности и игри. В прозрачна кутия всеки, който предложи начини за печелене и спестяване на пари, пуска монети, докато кутията се напълни. На децата се дава лабиринт „Помогни на Неда да занесе парите си в банка“, в който те очертават правилния път до банката. Предлагаме на децата по КТБД да изработят макет на касичка, в която да спестяват своите спечелени пари.

Чрез ролева игра „Без да говориш, изиграй с жестове и мимики това, което виждаш на картинката“ децата получават пари за извършена от тях работа. Обяснява се, че с парите, които са спечелили, могат да си купят нещата, от които се нуждаят или желаят. Предлагаме на децата да нарисуват това, което искат да си купят със спечелените пари. В процеса на работа се дава възможност за решаване на текстови задачи, свързани с пари.

Предложената педагогическа технология дава възможност на децата да придобият конкретни представи за нужди и желания, за печелене и спестяване на пари, да осъзнаят потребностите на семействата си и техните нужди, с една дума, да се формира икономическо мислене. Развитието в този план предполага адаптиране към професионалната среда и пълноценна социализация.

Смятаме, че програмите на „Джуниър Ачийвмънт“ ще бъдат информативно полезни и забавни за децата. Ще допринесат за осъществяване на образователната цел – продуктивна и просперираща личност, способна да живее и общува в демократично гражданско общество.

Благодарение на усилията днес, децата утре ще са успели граждани на нашата страна и Европа.

Krasimira Kostova
Petia Dragodanova

✉ Kindergarten Zname na mira
3000, Vratsa, Bulgaria
e-mail: p5etia1956@abv.bg